

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-295

12.3.2026

Fremtind Forsikring AS

Retts hjelp

Tvist om erstatningskrav mot avis etter debattinnlegg – krav på forhåndsbekreftelse?

Sikrede var i tvist mot en avis vedrørende erstatningskrav etter at avisen nektet å fjerne et debattinnlegg sikrede hadde skrevet. Sikrede mente avisen hadde endret innlegget slik at innholdet fremsto som noe annet enn hun hadde ment, og at dette hadde påført henne store belastninger ettersom innlegget hadde fått mye oppmerksomhet. Sikredes helseproblemer økte, og hun anførte at avisen måtte være ansvarlig for kostnader til behandling, samt oppreisningserstatning. Avisen avsto kravet. Sikrede søkte om retts hjelpdekning for tvisten mot avisen. Foretaket avsto i første omgang dekning, men aksepterte senere dekning inntil kr 25 000. Sikrede mente seg berettiget til dekning inntil forsikringssummen på kr 100 000 og at foretaket skulle gi en forhåndsbekreftelse på dette. Nemnda kom til at sikrede ikke kunne kreve en slik bekreftelse, og bemerket videre at sikrede så langt ikke hadde sannsynliggjort at utgifter til retts hjelp i dette tilfellet vil være rimelig og nødvendig.

Saksfremstilling

Saken gjelder sikredes krav om full retts hjelpdekning for tvist mot avis som publiserte en endret versjon av hennes debattinnlegg.

Vilkår

Av pkt. 4.1 fremgår det at forsikringen omfatter:

Rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retts hjelpere jf. domstoloven § 218, rettsgebyr, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist.

Av pkt. 4.2 fremgår at blant annet følgende dekkes:

Rimelige og nødvendige utgifter til tvist som hører inn under de alminnelige domstoler, jf. domstoloven § 1, eller jordskifteretten.

Med tvist menes at et krav er framsatt og helt eller delvis bestridt. (...)

Saker som behandles i forliksrådet eller jordskifteretten dekkes med inntil 25 000 kroner.

Av samme punkt fremgår det at blant annet følgende ikke dekkes:

- Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv.
- (...)
- Straffesak og ærekrenkelsessak. Likevel erstattes sikredes utgifter når denne i slik sak krever erstatning av den som er mistenkt, siktet eller saksøkt.
- (...)
- Tvist i saker om personskade, hvis ikke motpart eller dennes forsikringsselskap skriftlig har avslått å erstatte sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand. Likevel erstattes utgifter i saken etter saksanlegg, hvor sakskostnadsspørsmålet avgjøres av retten i henhold til tvistelovens

bestemmelser. Dette gjelder også ved voldgift. Med saksanlegg menes utgifter fra og med forberedende arbeid med forliksklage/stevning.

Under pkt. 5.1 om erstatningsberegning fremgår følgende:

Samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til sikredes økonomiske interesse eller 100 000 kroner, (...)

Selskapets ansvar er alltid begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp, og sakskostnader forårsaket uten rimelig grunn må sikrede betale selv.

Sikrede sendte et debattinnlegg til en avis. Avisen kontaktet sikrede og informerte om at den gjerne ville publisere innlegget, men at den ønsket å forkorte innlegget litt. Sikrede svarte at dette var greit for henne, så lenge hun fikk godkjenne det først. Påfølgende dag skal sikrede ha fått tilsendt den redigerte versjonen, og sikrede bekreftet at innlegget kunne publiseres.

Innlegget skapte engasjement, og det kom mange kommentarer på det. Debatten ble også plukket opp av andre medier.

Sikrede opplevde kommentarene, og måten innlegget ble fremstilt på av avisen, som belastende. Sikrede har som følge av måten innlegget ble publisert på, opplevd raseri, hat, hets og mobbing mot seg. Sikrede ba om at innlegget ble avpublisert. Avisen ønsket ikke dette. Sikrede mente at avisen hadde fremstilt innlegget slik at det tillot henne påstander og meninger som ikke var hennes, og sikrede klaget saken inn for Pressens Faglige Utvalg. Sikrede fikk ikke medhold.

På denne bakgrunn sendte sikrede 8.8.24 et erstatningskrav mot avisen pålydende kr 1,5 mill. Avisen avviste kravet. I oktober 2024 sendte sikrede et justert krav. Hun krevde kr 49 000 i erstatning for utgifter i forbindelse med behandling av personskade hun mente var blitt påført henne som følge av saken, i tillegg til kr 200 000 i erstatning for ikke-økonomisk skade/oppreisning. Avisen fastholdt at det ikke var grunnlag for erstatningsansvar.

Sikrede søkte om rettshjelpdekning for tvisten mot avisen, men foretaket avsto opprinnelig dekning med henvisning til ulike punkter i vilkårene – herunder at rettshjelp i saken ikke var nødvendig og rimelig fordi kravet mot avisen ikke var prosedabelt, unntaket for straffesak og ærekrenkelsessak og unntaket for tvist i saker om personskade.

Sikrede tok så ut stevning mot avisen. Hun la ned påstand om erstatning fra avisen for sitt økonomiske utlegg til behandling av personskade kr 49 000, oppreisning og ikke-økonomisk erstatning oppad begrenset til kr 195 000, samt erstatning for betalt rettsgebyr kr 4 599.

Foretaket opprettholdt først sitt standpunkt og viste til at det ikke var noe nytt i saken, men innvilget senere rettshjelpdekning inntil kr 25 000.

Sikrede var uenig i at dekningen kunne begrenses til kr 25 000 og mente seg berettiget til dekning inntil forsikringssummen kr 100 000.

Sikrede anfører i det vesentlige at hun har krav på dekning inntil forsikringssummen kr 100 000. Begrensningen på kr 25 000 var for saken inntil forliksrådet. Behandlingsutgifter er dokumentert til ca. kr 50 000, og det er redegjort godt for den resterende økonomiske verdien på kr 200 000.

Forsikringsforetaket anfører i det vesentlige at sikrede kun har krav på rettshjelpdekning inntil kr 25 000.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for rettshjelp under sikredes rettshjelpsforsikring. Sekretariatet ga sikrede medhold i at hun hadde krav på rettshjelpsforsikring, men begrenset til kr 25 000. Foretaket har akseptert sekretariatets vurdering. Nemnda slutter seg til denne vurderingen:

Stevning tatt ut

Foretaket har vist til unntak i vilkårene både for tvist om personskade og for ærekrenkelsessak. I begge disse unntakene er det imidlertid unntak fra unntaket dersom det blir reist sak for domstolen. Foretaket har også selv skrevet følgende i e-post til sikrede 18.9.24:

Dette betyr at dersom det kreves erstatning for en ærekrenkelse så kan tvisten være dekket av rettshjelpsdekningen, men dette gjelder først når saken har materialisert seg i en tvist for domstolen.

Det følger av ordlyden at unntaket fra unntaket kun gjelder når det er krevet erstatning av den som er mistenkt (altså i en straffesak), siktet (altså i en straffesak) eller saksøkt. Selv om vilkårene ikke definerer begrepet «saksøkt» er det alminnelig forståelse at dette gjelder part i en tvist for domstolen.

Kopi av stevning uten vedlegg bes sendt oss. Vi kommer tilbake til saken når stevning er mottatt.

Foretaket har videre vist til dette i e-post til sikrede 5.11.24, og i klagesvar til sekretariatet for Finansklagenemnda 5.12.24 skrev foretaket følgende:

Selskapet vil kunne dekke forholdet dersom klager tar ut forliksklage. En sak for forliksrådet er begrenset til NOK 25.000,-.

Sikrede tok ut stevning mot avisen 25.6.25. Foretaket har likevel opprettholdt sitt standpunkt, og uttalt at det ikke tilfører saken noe nytt. Vi kan ikke se at dette medfører riktighet. Når stevning er tatt ut, vil unntaket i unntaket være oppfylt. Foretaket har således, etter vår mening, ikke grunnlag for å avslå rettshjelpdekning med henvisning til verken unntak for ærekrenkelsessak eller tvist om personskade.

Rimelig og nødvendig

Foretaket har anført at utgifter til rettshjelp i denne saken ikke er rimelig og nødvendig fordi sikredes krav ikke er prosedabelt og det ikke vil være mulig å vinne frem med noen av anførslene i saken. Det fremgår av vilkårene at kun rimelige og nødvendige utgifter til advokat dekkes av forsikringen.

Spørsmålet om hva som utgjør 'rimelige og nødvendige utgifter' beror på en konkret vurdering i den enkelte sak, jf. eksempelvis FinKN 2018-230. I den nevnte saken uttalte nemnda følgende om vurderingen:

Spørsmålet om hva som er 'rimelig og nødvendig' avhenger av en konkret skjønnsmessig vurdering under hensyn til hva tvisten gjelder, sikredes økonomiske interesse i saken, hvor lang tid tvisten har pågått og eventuelt hvilket resultat man har oppnådd.

Vilkåret «rimelig og nødvendig» er altså en skjønnsmessig utmålingsregel som beror på hva tvisten gjelder, sikredes økonomiske interesse i saken, hvor lang tid tvisten har pågått og hvilket resultat man eventuelt ville oppnådd.

I nærværende sak har imidlertid foretaket benyttet vilkåret som en slags selvdømmeklausul. Etter vår mening skal man være forsikring med å tolke vilkåret 'rimelig og nødvendig' slik at foretaket kan avslå dekning fordi den sikredes krav eventuelt er grunnløst. Vi mener at vilkåret er en utmålingsregel. Det kan også bemerkes at nemnda har tilsidesatt selvdømmeklausuler som ugyldige, se eksempelvis FinKN 2022-584 og 2024-1181. Vi mener derfor at foretaket ikke kan avslå dekning etter vilkåret om at forsikringen kun dekker 'rimelige og nødvendige' utgifter under henvisning til at sikredes krav er grunnløst.

Økonomisk interesse

Foretaket har videre anført at sikrede ikke har økonomisk interesse i saken. Det følger av vilkårene at samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til sikredes økonomiske interesse, og at foretakets ansvar alltid er begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av foretaket på forhånd. Dette er et utslag av det alminnelige forsikringsrettslige prinsippet om at interessen må ha økonomisk interesse for å kunne forsikres, jf. eksempelvis FinKN 2022-714. Dersom tvisten ikke har en økonomisk verdi, har ikke sikrede krav på rettshjelpdekning.

I denne saken er det noe uklart for oss hvordan sikredes økonomiske interesse skal fastsettes.

Sikrede har i stevningen fremsatt krav om erstatning for utgifter til behandling kr 49 000 og oppreisning kr 195 000.

Det er imidlertid ikke slik at den økonomiske interessen nødvendigvis er samsvarende med det erstatningskravet som er fremsatt mot motparten, jf. eksempelvis nemndas avgjørelse i FinKN 2015-364. Saken gjaldt et erstatningskrav mot en lensmann for angivelig brudd på personopplysningsloven § 49 og subsidiært skl. § 3-1. Sikrede mente at lensmannen hadde presset ham til å signere et skjema for fritak av taushetsplikt under et avhør. Lensmannen innhentet så et utredningsnotat fra sikredes lege på bakgrunn av sikredes legejournal, og fikk videre i stand et møte mellom lege og sikrede. Sikrede opplevde situasjonen slik at han var blitt utsatt for 'undersøkelser' av psykologisk art, som ikke var i samsvar med forskrift om personundersøkelser i straffesaker. Sikrede mente at han var utsatt for et overtramp og en integritetskrenkelse, og mente at belastningen hadde medført redusert arbeidsevne for ham. Foretaket avsto dekning av rettshjelputgifter fordi forsikringen hadde unntak for saker som gjaldt æreskrenkelser. Nemnda ga foretaket medhold. I begrunnelsen viste nemnda til at sikrede ikke hadde dokumentert en økonomisk interesse:

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig under rettshjelpforsikringen.

Sikrede krever dekning for utgifter til rettshjelp i forbindelse med et erstatningskrav mot lensmannen.

Ifølge vilkårene er erstatningen 'under enhver omstendighet begrenset til den antatte verdien av sikredes interesse i saken'.

Sikrede krever erstatning i medhold av personopplysningsloven § 49, subsidiært skadeserstatningsloven § 3-1, med et krav på kr 100.000 som følge av innvirkning på sikredes ervervsevne. Begrunnelsen er at han oppfattet politiets fremgangsmåte som et overtramp og en integritetskrenkelse. Nemnda kan ikke se at tap i ervervsevne på noen måter er dokumentert. Ut fra de fremlagte opplysninger er derfor den antatte verdien av sikredes interesse lik null. I så fall er det ikke noe ansvar under rettshjelpforsikringen.

Sikrede har fremsatt krav pålydende kr 49 000 for utgifter knyttet til nødvendig behandling i form av helsehjelp som fysioterapeutisk behandling for forverring av fibromyalgi, psykologbehandling, samt avspenningsbehandling. Som dokumentasjon for sitt krav fremla sikrede prisliste for psykolog og for en tverrfaglig klinikk, samt en artikkel på denne klinikkens nettside om behandlingsopplegg for fibromyalgi. Det er uklart for oss om sikrede rent faktisk har pådratt seg disse utgiftene, eller om det er dette som eventuelt vil påløpe for det hun mener er nødvendig behandling.

I alle tilfeller er det noe uklart for oss om slike utgifter, og eventuelt i hvilken grad, kan medregnes når man skal vurdere den økonomiske interessen i saken.

Dekningstilsagn?

Foretaket har imidlertid i svar hit 5.12.24 opplyst at det vil kunne gi dekning oppad begrenset til kr 25 000 dersom sikrede tar ut forliksklage. Vi mener det ikke kan stille seg annerledes selv om sikrede valgte å ta ut stevning for tingretten direkte. Vi stiller derfor spørsmål ved om ikke foretaket må anses å ha gitt et bindende dekningstilsagn oppad begrenset til kr 25 000 nå som sikrede har tatt ut søksmål.

Hvilke utgifter?

Sikrede har dokumentert at hun har hatt utgifter til rettsgebyr i saken. Dette er en utgift som faller inn under rettshjelpforsikringen. Vi mener derfor at foretaket må være ansvarlig for å dekke denne utgiften med fradrag for egenandel.

Etter det vi har forstått har sikrede foreløpig ikke pådratt seg utgifter til advokat. På nåværende tidspunkt har følgelig sikrede ikke krav på ytterligere dekning under rettshjelpforsikringen.

Etter dette har vi kommet til at sikrede må få medhold i klagen, og vi ber forsikringsforetaket ta vår vurdering til følge.

Nemnda forstår sikrede slik at hun anmoder nemnda om en bekreftelse på at foretaket er ansvarlig inntil forsikringssummen for rettshjelpdekningen dersom hun kontakter advokat. Nemnda kan ikke gi noen bekreftelse på dekning under en avtale inngått mellom foretaket og sikrede. Rettshjelpforsikringen gir dekning for rimelige og nødvendige utgifter til advokat

begrenset oppad til sikredes økonomiske interesse i saken. Nemnda kan ikke se at sikrede så langt har sannsynliggjort at utgifter til rettshjelp i dette tilfellet vil være rimelig og nødvendig. Forutsetningen for dekning er derfor dels at sikrede kontakter advokat og pådras utgifter til rettshjelp, dels at det dokumenteres at slike utgifter er rimelig og nødvendig.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Eirinn Landgren (forbrukerrepresentant).